

Monumentnummer*: 455381

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 09 maart 1993
Kadaster deel/nr 82661/163

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Beek	Beek	Limburg					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kasteel Genbroekstraat	18			6191 KT	Beek		
Kasteel Genbroekstraat	12			6191 KT	Beek		
Kasteel Genbroekstraat	14			6191 KT	Beek		
Kasteel Genbroekstraat	16			6191 KT	Beek		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Beek	F				5019		
Beek	F				5020		
Beek	F				4643		
Beek	F				4642		
Beek	F				4645		

Omschrijving**

HOOFDGEBOUW (Huis Gebroek). Rood deels witgepleisterd en witgeschilderd bakstenen hoofdgebouw, bestaande uit een ensemble van vier rechthoekige aaneengesloten vleugels onder omgaande zadeldaken, die een rechthoekige binnenplaats omgeven. Volgens dominee J. Craandijk, die het huis in 1878 bezocht, had het huis toendertijd een gele kleur. Het twee verdiepingen hoge woongedeelte is in de oostvleugel gevestigd. Aan de noord en oostzijde zijn de daken met leien (maasdekking) gedekt; het zuidelijke schild van het noordelijke dak vertoont een dakbedekking van grijze pannen. De zuid- en westvleugel hebben een dakbedekking van grijze pannen. Het dak van de oostvleugel is ook aan de binnenplaatszijde van leien voorzien; de overige daken zijn aan de binnenplaatszijde met grijze pannen gedekt.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Alhoewel het huis Gebroek reeds in 1381 wordt genoemd als grootleen van Valkenburg, kwam het huidige ensemble in de 17e eeuw tot stand. Van de voorganger van het huidige huis Gebroek zijn aan de NW- zijde van de tot een grote vijverpartij in landschapsstijl vergraven voormalige molenvijver nog fundamenteën in de grond bewaard gebleven. Het nieuwe huis werd waarschijnlijk in verband met de vochtige bodemgesteldheid bij deze toenmalige molenvijver een stukje hoger in westelijke richting opgetrokken. Ter plekke van het midden van de huidige westvleugel stond vanouds een economiegebouw (zo bleek bij de restauratie van deze vleugel in de jaren 1975-1978), die voor de bouw van deze vleugel in de 17e eeuw de grondslag vormde.

De noordvleugel, die ten westen van de huidige halfronde boogpoort naar de binnenplaats een pachterswoning en hoeve en ten oosten van de poort een ruime opkamer (thans keuken met 17e-eeuwse rechthoekige schouw) herbergde, werd omstreeks 1618 gebouwd. In het naar de oostvleugel gerichte gedeelte van de zuidmuur van de noordvleugel zijn tijdens de restauratie in de periode 1967, 1975-1978 resten van twee voormalige kruisvensters aangetroffen, hetgeen aangeeft, dat dit gedeelte eerst een buitenmuur is geweest. In 1656 kwam als sluitstuk van de bouwcampagne de zuidvleugel gereed, die als graanschuur dienst deed. Voordien was het hof aan de zuidzijde waarschijnlijk door een muur afgesloten. De bouwheer van dit ensemble van vier vleugels was ene Mutchenich, die tevens de Kelmonderhof (1616) te Kelmond en de St. Janshoeve (1619) te Geleen had laten bouwen.

Omstreeks 1825 werd Gebroek gekocht door de Belgische familie baron De Roosen. Deze verbouwde de oostvleugel ingrijpend tot geriefelijke woonvleugel; bij deze verbouwing werd de westmuur van de oostvleugel ca. 2 meter naar de binnenplaats getrokken, waardoor aan de westzijde van deze vleugel de ruimte voor de huidige lange hal ontstond, die de gehele lengte van de oostvleugel bestrijkt. Voorts werd inwendig toen ondermeer de huidige grote zaal gebouwd (hiervoor een schop), werden de haardpartijen vernieuwd (onder meer met een nog aanwezige 18e-eeuwse marmeren Luikse schouw en een 18e-eeuwse lindenhouten schouw) en werd de vleugel aan de oostzijde van ruime empire-vensters met persiennes voorzien. Voorts dateren de segmentboogvensters aan de oost- en binnenplaatszijde van deze vleugel en de ingang met aangekoppelde vensters aan de oostzijde uit deze tijd. De centraal op de nok van de oostvleugel geplaatste achzijdige houten dakruiter met een windvaan (voorstellende een blazende triton) en kleine bronzen klok dateert in oorsprong waarschijnlijk nog uit de 17e eeuw; op de klok de tekst: SANCTE LEONARDI ORA PRO NOBIS 1658 en een gevierendeeld wapen - I en IV een klimmende leeuw, II en III een roos, waaronder RECTE COGN(I)TA.

In de jaren 1967 en 1975-1978, werd het huis ingrijpend gerestaureerd; toen werd onder meer de oostvleugel van een nieuwe fundering voorzien en werd de westvleugel tot de huidige twee woningen verbouwd.

Oostvleugel parkzijde: een in venstergroepen gelede gevelpartij met aan de linkerzijde beganegronds en op de verdieping respectievelijk drie 8- en drie 6-ruitsvensters, rechts hiervan de ingang, bestaande uit een 8-ruitsdeur met 2-ruits bovenlicht en met aangekoppelde 8-ruitsvensters en boven de ingang op de verdieping een 6-ruitsvenster. De ingang wordt voorafgegaan door een hardstenen bordes van twee treden. Rechts van genoemde vensters en ingang, die tesamen ongeveer de linkerhelft van de gevel in beslag nemen, zes venstertraveeën met beganegronds van links naar rechts drie 8-ruitsvensters, een 8-ruitsdeur met 2-ruits bovenlicht en twee 8-ruitsvensters en op de verdieping zes 6-ruitsvensters. Aan het rechter uiteinde van de gevel op de verdieping en beganegronds respectievelijk een 6- en een 8-ruitsvenster. Alle genoemde vensters en deuren aan deze gevelzijde zijn segmentboogvormig en zijn voorzien van hardstenen omlijstingen. Ter hoogte van de zolderverdieping aan deze zijde drie eenvoudige houten dakkapellen met klokvormig kuifstuk.

Oostgevel binnenplaatszijde: in een vier traveeën gelede gevelpartij uit ca. 1825, opgetrokken toen de oostvleugel ca. twee meter in richting van de de binnenplaats werd getrokken. Aan de linkerzijde de toegangsdeur met 40-ruitsvenster en rechts hiervan drie 24-

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ruitsvensters. Op de verdieping vier 16-ruitsvensters, waarvan het meest rechter in 'trompe l'oeil' is geschilderd. Genoemde vensters en deur zijn segmentboogvormig. Aan weerszijden van deze traveeën beganegronds en op de verdieping een radvenster met 4-ruitsindeling. Links van deze vier traveeën een lage deur met 4-ruitsvenster met erboven een venster met 4-ruitsindeling, beide segmentboog-vormig. Boven laatstgenoemd venster twee vensters met 4-ruitsindeling. In het gedeelte onder de overwelfde poort twee kleine 4-ruitsvensters. Ter hoogte van de zolderverdieping twee dakkapellen met zadeldak en 4-ruitsvenster.

Noordvleugel parkzijde: de gevel vertoont een onregelmatige indeling met iets links van het midden de met hardsteen-blokken omlijste segmentboogvormige poort met dubbele houten deur met erboven op de verdieping een 6-ruitsvenster. Aan weerszijden van dit venster zijn bouwsporen zichtbaar van een segmentboogvormig venster. Ter hoogte van de kap even links en rechts van laatstgenoemd venster een dakkapel met zadeldak en 4-ruitsvenster. Het gevelgedeelte links van de poort is in twee traveeën geleed met beganegronds en op de verdieping per travee een 6-ruitsvenster en ter hoogte van de zolder per travee een dakkapel met zadeldak met 4-ruitsvenster. Het linker venster beganegronds is recentelijk in de hier oorspronkelijk blinde gevel aangebracht. Rechts van de poort een venster met 6-ruitsindeling. Aan de rechterzijde van de gevel een deur met hardstenen stoep en links hiervan beganegronds en op de verdieping een 6-ruitsvenster. Ter hoogte van de zolderverdieping twee dakkapellen met luiken met rond ontluchtingsgat en met zadeldak. Genoemde vensters en deuren beganegronds en op de verdieping zijn segmentboogvormig. De gevel wordt afgesloten door een naar voren springende lijst met muizetand-motief. Aan weerszijden van de poort twee 17e-eeuwse klokvormige schampstenen.

Noordvleugel binnenplaatszijde: beganegronds twee 20-ruitsvensters met hardsteen-omlijstingen. De mergelomlijsting van het linker venster is tot de grond toe doorgetrokken; oorspronkelijk bevond zich hier een deur. Op de verdieping drie 16-ruitsvensters. Boven de poort eveneens een 16-ruitsvenster. Genoemde vensters zijn segmentboogvormig. Aan de rechter zijde van de gevel een 2-ruitsvenster, dat het restant vormt van het oorspronkelijke bij de verbreding van de oostvleugel in ca. 1825 gehalveerde 4-ruitsvenster.

Noordvleugel korte westzijde: beganegronds twee radvensters met 4-ruitsindeling. In de topgevel drie ronde ontluchtingsgaten, voorzien van een hardsteen-omlijsting. Halverwege wordt de westgevel van de noordvleugel door een geprofileerde cordonlijst onderbroken.

Westvleugel parkzijde: een tijdens de restauratie in de jaren 1972-1975 aangebrachte historiserende venster en deurgeleding, die voor de bescherming van ondergeschikte betekenis is.

Zuidvleugel korte westzijde: beganegronds zijn bouwsporen zichtbaar van drie segmentboogvormige omlijstingen van voormalige poortdeuren, die waarschijnlijk uit de tijd dateren, dat in de zuidvleugel het kruidenbitter 'Els' werd gestookt. Voorts beganegronds een ingangspartij en vensterindeling uit de tijd van de restauratie in de jaren 1972-1975, die voor de bescherming van ondergeschikte betekenis zijn. In de topgevel drie ronde ontluchtingsgaten. Erboven een duiventil bestaande uit 6 in de gevel uitgespaarde rechthoekige gaten. Bovenaan de topgevel een muuranker in de vorm van een . Halverwege wordt de gevel door een geprofileerde cordonlijst onderbroken.

Westgevel binnenplaatszijde: beganegronds twee deuren met hardsteen-omlijsting en op de verdieping, tussen de loodlijnen van genoemde deuren, twee 4-ruitsvensters en links en rechts hiervan een klein enkelruits venster. Genoemde deuren en vensters zijn segmentboogvormig.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Zuidvleugel parkzijde: op de verdieping aan de rechterzijde vier segmentboogvormige 6-ruitsvensters. De overige vensters en deuren van deze gevel zijn tijdens de restauratie in de jaren 1972-1975 aangebracht en zijn voor de bescherming van ondergeschikte betekenis.

Zuidvleugel binnenplaatszijde: aan de linker- en rechter zijde van de gevel een omlijsting met hardsteenblokken van een halfronde poort met rechts een dubbele houten poortdeur en links een recentelijk aangebrachte glazen wand. Boven de linker poortomlijsting een segmentboogvormig schuifvenster met 42-ruitsindeling, dat na de Tweede Wereldoorlog is aangebracht en voor de bescherming van ondergeschikte betekenis is. Hierboven op kaphoogte een 4-ruitsdakkapel met zadeldak. Op de sluitsteen van de rechter poortomlijsting het jaar 1656. Aan de rechter zijde van deze gevel een 4-ruits radvenster in 'trompe l'oeil'.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel